

משרד החינוך

אגף בכיר בחינוך

המנהל הפדגוגי

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לפסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.

לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות!**הוראות לבחינה**

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלתם מודפסים פרטיכם האישיים. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלתם מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי מחברת הבחינה (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה!

<p>מדבקות שאלון ملصقة نموذج امتحان</p> <p>שאלון 014381</p> <p>הבנה הבעה ולשון</p>	<p>מדבקות נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات</p> <table border="1" data-bbox="768 1464 1296 1777"> <tr> <td>שנה السنة</td> <td>חודש الشهر</td> </tr> <tr> <td>מועד موعد</td> <td></td> </tr> <tr> <td>סמל ביה"ס</td> <td>מס' תעודת הזהות</td> </tr> <tr> <td>رقم المدرسة</td> <td>رقم الهوية</td> </tr> </table> <p>יש להדביק כאן ↑ מדבקות נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)</p>	שנה السنة	חודש الشهر	מועד موعد		סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות	رقم المدرسة	رقم الهوية	<p>מדבקות לנבחנים ملصقات للممتحنين</p>
שנה السنة	חודש الشهر									
מועד موعد										
סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות									
رقم المدرسة	رقم الهوية									

יש לסמן במשבצת אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي دفتر إضافي

* التعلیمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

الإدارة التربويّة
وزارة التربية والتعليم
القسم الكبير لامتحانات

دفتر امتحان

تحيّة للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصّفحة والعمل وفقاً لها بدقّة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أعدّ الامتحان لفحص التحصيلات الشّخصيّة، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على موادّ مكتوبة أو شفهيّة.

لا يُسمح إدخال موادّ مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، ما عدا "موادّ مساعدة يُسمح استعمالها" المفصّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم. كما لا يُسمح إدخال هواتف خلويّة أو أجهزة إلكترونيّة أخرى إلى غرفة الامتحان. استعمال موادّ مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدّفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب التّقيد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكّد بأنّ تفاصيلكم الشّخصيّة مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلتم عليها. لا يُسمح إضافة أو تغيير أيّة تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الدّفتر وفي تسجيل العلامات.
2. في حال عدم حصولكم على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعدّ لملصقة الممتحن، بخطّ يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدّفتر (في المنطقة المخطّطة)، لأنّه لن يتم مسح ضوئيّ لهذه المنطقة.
4. للمسوّدة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدّة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدّفتر الذي يُسلّم ناقصاً يُثير الشكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدّفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.

نتمنّى لكم النّجاح!

עברית: הבנה, הבעה ולשון
לבתי ספר ערביים

הוראות

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	-	הבנת הנקרא	-	50 נקודות
פרק שני	-	הבעה: ספרות או חיבור	-	25 נקודות
פרק שלישי	-	לשון	-	25 נקודות
	-	סך הכול	-	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות:

- (1) יש לענות על כל השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.
- (2) לשם כתיבת טיוטה לחיבור יש להשתמש בדפי הטיוטה בסוף שאלון זה.
- (3) בכתיבת החיבור יש להתרכז בנושא, להימנע מהקדמות ארוכות, מסטיות מן הנושא ומחזרות על רעיונות.
- (4) יש לשים לב לכתב, לכתב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.

שימו לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

עברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תשפ"ג, מס' 014381

פרק ראשון – הבנת הנקרא (50 נקודות)

קראו את המאמר שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו על פי ההוראות.

שפת גוף

פסקה א מהי השפה הראשונה שילד משתמש בה כדי לתקשר עם סביבתו? סביר להניח שהתשובה של רבים על

שאלה זו תהיה שזו השפה המילולית שבה דיברו איתו הוריו – ערבית, עברית, אנגלית וכן הלאה. אולם לאמיתו של דבר, השפה הראשונה המשמשת בתקשורת האנושית היא שפת הגוף. מן הרגע שילד יוצא לאוויר העולם, הוא יוצר קשר עם הסביבה בשפה שאינה מילולית – שפה של הבעות פנים ותנועות גוף: חיוך, בכי, עיוות שפתיים, תנועות ידיים ועוד. רק לאחר שכבר למד לתקשר בשפת הגוף, הוא מתחיל לתקשר גם באמצעות שפה מילולית. את המילים הוא לומד מן הדוברים בסביבתו, באמצעות חיקוי הדיבור שלהם. בשנותיו הראשונות האדם הולך ומשפר את שליטתו בשפה המילולית, והוא אינו מודע לחשיבות הרבה של שפת הגוף שלו, שהרי הוא משתמש גם בה וגם בשפה המילולית יחד באותו הזמן.

פסקה ב במחקרים שנערכו בנושא נמצא שבני האדם מסוגלים לבצע יותר משבעה מיליון תנועות ייחודיות

כדי להביע רגשות בסיסיים, כמו כעס, עצב, שמחה ופחד בלי להשתמש במילים. כמו כן נמצא כי בשיחה שארכה בערך חצי שעה – כעשר דקות מזמן השיחה השתמשו הדוברים באמצעים מילוליים, ואילו במשך עשרים דקות הם השתמשו באמצעים לא מילוליים – הבעות פנים מגוונות ותנועות גוף.

פסקה ג מן הממצאים האלה הסיקו חוקרי שפות שתי מסקנות עיקריות. האחת היא ששפת הגוף היא

השפה של הרגש, ואילו השפה המילולית היא השפה שבה בני אדם משתמשים בעיקר לשם העברת מידע: רעיונות, מחשבות, ידיעות, עובדות וכדומה. המסקנה האחרת היא שהבעת רגשות בלי מילים משמשת בתקשורת האנושית הרבה יותר מהעברת מידע באמצעות מילים.

פסקה ד המסקנות עוררו אצל החוקרים את השאלה ממה מורכבת שפת הגוף: האם היא מורכבת רק

מתנועות טבעיות, שהאדם נולד איתן או גם מתנועות שהוא לומד מן הסביבה? במילים אחרות, האם שפת הגוף היא מולדת או נרכשת?

פסקה ה הממצאים שעולים מן המחקרים מלמדים בבירור ששפת הגוף מורכבת גם מהבעות ומתנועות

גוף מולדות וגם מהבעות ומתנועות גוף שהאדם רוכש מן הסביבה. רוב התגובות הרגשיות הבסיסיות של בני האדם זהות בכל תרבויות העולם: בכל מקום בעולם בוכים או צוחקים באותן העניות פנים או מגיבים על מצבים שונים בתנועות דומות, כמו שפשוף עיניים במצב של עייפות. עם זאת יש תנועות גוף שייחודיות רק לתרבויות מסוימות. לדוגמה, ברכת שלום מתבטאת אצל האַסְקִימוֹאִים בשפשוף אף באף, ואילו אצל היפנים – בהצמדת כפות הידיים ובקידה קלה (באנחנאָה חַפִּיפָה).

פסקה ו מגוון התנועות מעיד, בלי ספק, שיש בשפת הגוף גם תנועות שהאדם רוכש מן הסביבה, ותנועות

אלה אינן מביעות רגשות. ילדים לומדים מהוריהם ומסביבתם כיצד, למשל, צריך לברך לשלום אנשים באמצעות הושטת יד. בבגרותם הם מבינים שהתנועות שלמדו הן כללים מוסכמים של החברה שאליה הם שייכים, ולעיתים תנועות אלה הן חלק מן הזהות של האנשים.

פסקה ז בעידן הגְלוֹבָלִי שבו אנשים מטיילים או מקימים עסקים במדינות שונות חשוב להכיר את שפת

הגוף הנהוגה במדינה המיועדת כדי ליצור קשר עם בני המקום.

(מעובד על פי "כך תוכלו לקרוא שפת גוף", בטיפולנט, 25/4/2010; ועל פי צבי יוגב, "שפת גוף – השפעתה וחשיבותה", שיח סוד, אוחר מן האתר seeachsod.org)

עברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תשפ"ג, מס' 014381

ענו על השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.

השאלות

ענו על שאלות 1–6, על פי ההוראות בכל שאלה.

שימו לב: העתקה מן המאמר של משפטים מיותרים תגרום להפחתת נקודות.

1. ענו על אחד מן הסעיפים א–ב. (4 נקודות)

א. הקיפו את המשפט הנכון על פי פסקה א.

— שפת גוף היא עברית, ערבית ואנגלית.

— שפת גוף היא הבעות פנים ותנועות גוף.

— את שפת הגוף האדם רוכש רק מן הסביבה.

— שפת גוף היא השפה השנייה שילד לומד.

ב. מה משותף לשפה מילולית ולשפת גוף?

הקיפו את התשובה הנכונה.

— בני אדם משתמשים בשתי השפות כדי לתקשר עם סביבתם.

— בשתי השפות יש שימוש בתנועות גוף.

— בני האדם רוכשים את שתי השפות רק באמצעות למידה וחקוי.

— האדם משתמש בשתי השפות מן הרגע שבו הוא נולד.

2. ענו על אחד מן הסעיפים א–ב. (6 נקודות)

א. לפניכם המסקנה הראשונה שבפסקה ג: "שפת הגוף היא השפה של הרגש".

מה הם הממצאים בפסקה ב שהובילו למסקנה זו?

ב. צ'ארלס דרווין, חוקר טבע אנגלי שחי במאה ה-19, טען במחקריו כי לשפת הגוף יש חשיבות רבה בתקשורת בין בני האדם.

הביאו מפסקה ג מסקנה המחזקת את טענתו של דרווין.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תשפ"ג, מס' 014381

ענו על שאלה 3. (8 נקודות)

3. בפסקה ה מובאות שתי דוגמאות לשפת גוף.

(1) שפשוף עיניים במצב של עייפות

(2) שפשוף אף באף לשם ברכת שלום

מה מדגימה כל אחת משתי הדוגמאות?

(1) שפשוף עיניים במצב של עייפות:

(2) שפשוף אף באף לשם ברכת שלום:

(שימו לב: המשך השאלות בעמוד הבא.)

עברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תשפ"ג, מס' 014381

4. לפניכם קטע קצר. קראו אותו, וענו על שניים מן הסעיפים א-ג שאחריו (לכל סעיף – 8 נקודות).

בעבר ילדים היו מבלים את רוב שעות הפנאי שלהם מחוץ לבית – במפגשים עם חברים במגרש המשחקים, בגינה וברחוב. בזכות מפגשים כאלה הם רכשו מיומנויות חברתיות, כמו לשתף פעולה עם חברים, לוותר לחברים, להפסיד בכבוד, לפתור בעיות ולהתמודד עם תסכול, ובין השאר גם לשלוט בתגובות הגופניות שלהם. המיומנויות החברתיות האלה אפשרו להם לתקשר טוב יותר עם חבריהם. עם התפתחות הטכנולוגיה חלו שינויים בשגרת הפנאי של ילדים. הילדים של היום אינם משחקים בחוץ עם חבריהם אחר הצוהריים ובשעות הפנאי. הם שקועים שעות רבות במשחקי מחשב ובגלישה ברשתות חברתיות. המפגשים ביניהם הם לרוב מפגשים וירטואליים (באמצעות וידאו), וגם כשהם נפגשים פנים אל פנים הם מבלים בעיקר מול מסכי הטלוויזיה, המחשב והטלפון החכם. מפגש וירטואלי אינו דומה למפגש פנים אל פנים מכיוון שאין בו קרבה ומגע ישיר בין חברים. בעקבות זאת הילדים בעידן הטכנולוגי אינם מפתחים די מיומנויות חברתיות ושליטה בשפת הגוף, ולכן הם מתקשים להשתלב בחברה שבה הם חיים.

(מעובד על פי שירי אסולין ואייל רזנס, "הבעות פנים, שפת גוף, מחוות – לימוד מיומנויות חברתיות", עלון קשב, אוחזר מן האתר adhdindex.co.il)

א. מהי טענתם העיקרית של כותבי הקטע הקצר?

הקיפו את התשובה הנכונה.

- ילדים בעידן הטכנולוגי מבלים את רוב שעות הפנאי שלהם במשחקים מחוץ לבית ובמשחקי כדור עם חבריהם.
- ילדים בעידן הטכנולוגי אינם נפגשים פנים אל פנים במגרשי המשחקים, לכן הם מתקשים לתקשר עם הסביבה.
- ילדים בעידן הטכנולוגי מתקשרים עם חבריהם טוב יותר מבעבר בזכות המחשב.
- ילדים בעידן הטכנולוגי רוכשים מיומנויות חברתיות באמצעות מפגשים וירטואליים.

ב. כותבי הקטע הקצר משווים בין הילדים בעבר ובין הילדים כיום.

השלימו בטבלה שלפניכם את המידע החסר על פי התבחינים שבעמודה הראשונה.

תבחינים	ילדים בעבר	ילדים כיום
פעילות בשעות הפנאי		
אופי המפגשים בשעות הפנאי	אפגשים פנים אל פנים	
ההשפעה החברתית		קושי להשתלב בחברה

(שימו לב: סעיף ג של השאלה בעמוד הבא.)

עברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תשפ"ג, מס' 014381

ג. השלימו את המשפטים שלפניכם על פי **הקטע הקצר** ועל פי **פסקות ב-ג במאמר**.
 הילדים בעידן הטכנולוגי אינם מפתחים _____ ושליטה ב _____.
 לכן כאשר הם יתבגרו, הם _____ . הסיבה לכך היא ששפה זו מאפשרת לאדם
 _____ , והיא חלק חשוב ביותר ב _____ שלו עם אנשים
 אחרים.

5. ענו על אחד מן הסעיפים א-ב. (6 נקודות)
 א. "בכל מקום בעולם בוכים או צוחקים באותן **העויות פנים**". (פסקה ה במאמר)
 מהו הפירוש של הצירוף "העויות פנים"?
 הקיפו את התשובה הנכונה.

- תחושות שונות — הבעות פנים
- קולות חזקים — תווי פנים

ב. "התנועות שלמדו הן כללים מוסכמים של החברה שאליה הם שייכים". (פסקה ו במאמר)
 למה הכוונה במילה "הם" במשפט זה?
 הקיפו את התשובה הנכונה.

- הכללים המוסכמים — התנועות של שפת הגוף
- ההורים — הילדים

ענו על שאלה 6. (10 נקודות)

6. **שאלת דעה אישית**
 יש הטוענים כי אפשר לשקר באמצעות שפת הגוף. לדוגמה, תלמיד שמתעמם בשיעור ומניע את ראשו כדי שהמורה
 יחשוב שהוא מקשיב בעניין לדבריו.
 הביעו את דעתכם בנוגע לטענה זו, נמקו את דעתכם, והביאו דוגמאות לדבריכם.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תשפ"ג, מס' 014381

פרק שני – הבעה: ספרות אנ חיבור (25 נקודות)

בפרק זה ענו על שאלה אחת: שאלה 7 או שאלה 8.

7. סיפור קצר (25 נקודות)

לפניכם קטע ובו חלקים מן הסיפור הקצר **פחד ואובדן** מאת רונית לוינגר קוריאל עובדיה. קראו את הקטע, וענו על שני הסעיפים א–ב שאחריו.

פחד ואובדן / רונית לוינגר קוריאל עובדיה

אני לא מסוגלת להעלות את השם של החרק הזה על דל שפתיי, וקשה לי גם לכתוב את שמו. הפעם הראשונה שראיתי אותו הייתה מספר חודשים לאחר שאימי מתה בלידה של אחי הקטן כשהייתי בת שתים עשרה. סבתא, אימו של אבא, באה לגור בביתנו עם דודתי הנכה. האור הזהוב והחם שריחף בבית ילדותי הפך לערפל שהותיר דמעות עכורות בכל פינה. [...] הבית המבריק וריח האקונומיקה דהו במהירות. הכיריים שינו את צבען, הסירים המצוחצחים, גאוותה של אימא, נעשו לדביקים ושחורים.

אני זוכרת את אותו הלילה, נכנסתי למטבח, הדלקתי את האור ופתחתי מגירה. הזדעזעתי ונחרדתי כאשר בפעם הראשונה בחיי ראיתי יצורים קטנים ומגעילים יוצאים מהמגירה, מתפזרים לכל עבר ומתקרבים אליי. הצרחות ששמעתי יצאו ממקום אחר בגוף שלי, מהבטן, מהלב. לא שמעתי את עצמי זועקת כך מעולם, לא ידעתי שאני מסוגלת לכך. החרקים לא נבהלו כלל, אך כל הבית התעורר. אבי קם ממיטתו והגיע בפיג'מה מפוספסת למטבח. [...] "מה קרה לך, השתגעת? בסך הכול...". אבא אמר והחל להרוג את היצורים בספֶטוס (נעלי בית) המרוטות שלו שהמשיך לנעול בבית כל השנים. "לכי לישון, זה שום דבר, אני אטפל בזה מחר, יהיה בסדר", ניסה להרגיע אותי, אך לא יכולתי לישון באותו הלילה. ברגע שעצמתי את עיניי ראיתי את המחוששים הארוכים ועיניהם המבריקות, וגם עתה, עד היום אני מודה לאל שלא נגעו בי. לא חושבת שהייתי עומדת בכך.

[...]

הבית הפך למקום זר ומאוס שאי אפשר לחיות בו בבטחה. הם המשיכו להופיע בעוד מקומות בלתי צפויים. לא יכולנו לבוא בטענות לסבתא, היא רק ניסתה לעזור ולטפל בנו. פחדתי לרדת מהמיטה בלילה, התאפקתי גם כשהייתי צריכה ללכת לשירותים כי, מי יודע, אולי אדרוך יחפה על אחד מהם ואצא מדעתי.

[...]

חשבתי שזה יעבור במשך השנים, אך לא, לצערי זה רק מחמיר, ואני הופכת ליותר ויותר רגישה לנוכחות חיות מסוגן בבית. חרקים אחרים אינם מטרידים את מנוחתי, וכל השנים גידלנו את כל חיות המחמד האפשריות.

ניסיתי ללא הצלחה לדבר על כך עם הפסיכולוגית שלי. לא הייתי צריכה אותה כדי להבין את הקשר בין הפחד לאובדן, אך קיוויתי שבעזרת הדיבור איתה אוכל להתרגל, להקחות את החרדה. כל שהבנתי היה שאני פוחדת מהפחד, אך זה לא הקל עליי.

(רונית לוינגר קוריאל עובדיה, "פחד ואובדן", פנים אחרות, הוצאת אוריון, 2021, עמ' 116–119)

עברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תשפ"ג, מס' 014381

א. (1) בקטע שקראתם המספרת מתארת אירוע לילי שחוותה כשהייתה בת שתים עשרה. תארו את האירוע ואת התגובה ואת התחושות הגופניות של המספרת בזמן האירוע ואחריו. הדגימו את דבריכם מן הקטע.

(7 נקודות)

(2) האירוע הלילי שחוותה גיבורת הסיפור השפיע עליה גם לאחר שנים רבות, מפני שהיא קשרה בין האירוע הזה ובין תחושת האובדן על מות אימה.

הביאו מן הקטע שקראתם שתי הוכחות לקשר בין התקף החרדה של המספרת ובין תחושת האובדן שלה בעקבות מות אימה, והדגימו את תשובתכם מן הסיפור. (8 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תשפ"ג, מס' 014381

ב. קראו את הקטע שלפניכם העוסק בהבדל בין פחד לחרדה, וענו על השאלה שאחרינו.

פחד הוא רגש שמרגישים כאשר עומדים מול סכנה במציאות. למשל, כאשר אדם רואה מכונית המתקרבת אליו במהירות. ברגע שהסכנה חולפת, תחושת הפחד נעלמת. חרדה, לעומת זאת, היא פחד פנימי ולא הגיוני, שחשים בגלל קשיים נפשיים ולא בתגובה על סכנה ממשית.

תארו אירוע שחוויתם או שאחרים חוו, אשר עורר בכם רגשות של פחד או חרדה מתמשכת.

הסבירו מה הרגשתם, וכיצד התמודדתם עם הפחד או החרדה.

(10 נקודות)

אם לא עניתם על שאלה 7, ענו על שאלה 8 בעמוד הבא.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תשפ"ג, מס' 014381

8. חיבור (25 נקודות)

לפניכם שני נושאים לחיבור, א-ב. בחרו באחד מהם, וענו על מטלת הכתיבה שאחריו.

א. השפעתן של רשתות חברתיות על בני נוער

בני נוער רבים משתמשים ברשתות חברתיות, כמו אינסטגרם, טוויטר וטיק טוק. רשתות אלה משפיעות על בני הנוער לטובה ולרעה גם מבחינה נפשית וגם מבחינה מעשית.

כתבו חיבור בהיקף של 12–15 שורות. בחיבור דונו ביתרונות ובחסרונות של השימוש ברשתות החברתיות, הביעו את דעתכם על השימוש שעושים בהן בני נוער כיום, והסבירו כיצד לדעתכם אפשר להשתמש בתבונה ברשתות החברתיות ולהימנע מסכנות ומפגיעות בבני נוער ובאחרים.

ב. חשיבות השפה העברית לדוברי ערבית

לפניכם טענה:

ידיעת השפה העברית חשובה לדוברי השפה הערבית בישראל כי היא עוזרת להם לתקשר עם דוברי עברית. כמו כן היא מאפשרת גישה קלה יותר למוסדות ולשירותים רבים. ידיעת העברית מסייעת גם בקבלה ללימודים, במציאת עבודה, בקריאת מסמכים רשמיים ובמילוי טפסים.

כתבו חיבור בהיקף של 12–15 שורות. בחיבור הביעו את דעתכם על הטענה שידיעת העברית חשובה לדוברי הערבית בישראל, ונמקו את דעתכם. הביאו דוגמאות לדבריכם.

את החיבור כתבו בעמוד הבא.

תוכלו להשתמש בעמודים שבסוף שאלון זה (עמודים 18–19) לטיוטה לחיבורכם.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תשפ"ג, מס' 014381

פרק שלישי – לשון (25 נקודות)

חלק א – הפועל (9 נקודות)

ענו על שאלה 9.

9. לפניכם חמישה משפטים א-ה, ובכל אחד מהם יש פועל מודגש. לכל אחד מן הפעלים המודגשים מכוונים שלושה סעיפים (1)–(3).

שימו לב: בחרו בשלושה מן המשפטים א-ה, וענו על כל הסעיפים (1)–(3) בכל אחד מן המשפטים שבחרתם (לכל משפט – 3 נקודות).

פעלים בבניינים פֻעַל, פָּעַל, הִפְעֵל **כתבו בתיב מלא:** פיעל, פועל, הופעל; וכן פעלים בבניין נפעל בעתיד, בציווי ובצורת שם הפועל, לדוגמה: תיכנס, היכנס, להיכנס.

א. בכל העולם בוכים או צוֹחֲקִים באותן העוויות פנים.

- (1) השורש של הפועל **צוֹחֲקִים** הוא _____.
- (2) הבניין של הפועל **צוֹחֲקִים** הוא _____.
- (3) השלימו פועל אחר מאותו השורש בבניין הפעיל, על פי המשפט שלפניכם.
הבדיחה שסיפרת לי אתמול לא _____ אותי.

ב. בני אדם **מְסַגְּלִים** לבצע יותר משבעה מיליון תנועות גוף ופנים ייחודיות.

- (1) השורש של הפועל **מְסַגְּלִים** הוא _____.
- (2) הבניין של הפועל **מְסַגְּלִים** הוא _____.
- (3) השלימו פועל אחר מאותו השורש בבניין התפעל, על פי המשפט שלפניכם.
בעלי החיים במדבר _____ לתנאים של חום ויובש.

ג. ילדים צריכים **לְפַתַּח** מיומנויות חברתיות.

- (1) השורש של הפועל **לְפַתַּח** הוא _____.
- (2) הבניין של הפועל **לְפַתַּח** הוא _____.
- (3) השלימו פועל אחר מאותו השורש בבניין נפעל, על פי המשפט שלפניכם.
כדי שדלתות הארון _____, צריך למשוך אותן בחוזקה.

(שימו לב: המשך השאלה בעמוד הבא.)

עברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תשפ"ג, מס' 014381

ד. ממה מְרַכֶּבֶת שפת הגוף?

- (1) השורש של הפועל מְרַכֶּבֶת הוא _____.
- (2) הבניין של הפועל מְרַכֶּבֶת הוא _____.
- (3) השלימו פועל אחר מאותו השורש בבניין פעל (קל), על פי המשפט שלפניכם.
כל מי ש _____ על אופניים חשמליים, צריך לשמור על כללי הבטיחות.

ה. הַתְּבַרְכְּנוּ בשכנים טובים.

- (1) השורש של הפועל הַתְּבַרְכְּנוּ הוא _____.
- (2) הבניין של הפועל הַתְּבַרְכְּנוּ הוא _____.
- (3) השלימו פועל אחר מאותו השורש בבניין פועל, על פי המשפט שלפניכם.
למי שמגיש לנו דברי אוכל ושתיה אנו אומרים " _____ ידיך!"

חלק ב – שם העצם (6 נקודות)

ענו על שאלה 10.

10. לפניכם קטע, ובו שש מילים מודגשות. קראו אותו, וענו על השאלה שאחריו.

לשפת הגוף תִּפְקִיד חשוב בכל מפגש בין בני אדם, כי היא משפיעה על הַתְּרַשְׁמוֹת הראשונית מאנשים, כפי שקורה במהלך ראיון עבודה או בִּדְיָאָלוֹג במהלך פגישה עסקית. כדאי להשתמש בשפת הגוף בִּיעִילוֹת: צריך להתאים בין המסר הַמְּלוּלִי ובין המסר של שפת הגוף, וכך לקיים תִּקְשׁוֹרֵת טובה ונכונה.

בחרו בארבע מן המילים המודגשות בקטע, ומיינו אותן בטבלה שלפניכם (לכל מילה – נקודה אחת).

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי	שאלה מלעז

(שימו לב: המשך השאלון בעמוד הבא.)

עברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תשפ"ג, מס' 014381

ענו על אחת מן השאלות 11–12. (2 נקודות)

11. לפניכם ארבע מילים: עֲכוּרִים, מְעַרְכִים, עָרוּכִים, מְעַרְיָכִים

- איזו מילה יוצאת דופן מבחינת השורש שלה?
— מהו השורש המשותף לשלוש המילים האחרות?

12. ענו על שני הסעיפים א–ב.

א. לפניכם צירוף של שם ותוארו. כתבו את הצירוף בצורת הרבים.

קושי חברתי _____

ב. לפניכם צירוף סמיכות. כתבו את הצירוף בצורת הרבים.

גבול המדינה _____

חלק ג – שם המספר (4 נקודות)

ענו על שאלה 13.

13. ענו על אחד מן הסעיפים א–ב. (4 נקודות)

א. לפניכם קטע קצר, ובו מספרים מודגשים.

כתבו במילים את המספרים המודגשים.

השימוש ברָגְשׁוֹנִים (אימוג'ים) החל זמן רב לפני המאה ה-21.

הסמלים של שפת הרגשונים התפתחו לראשונה ביפן בשנת 1889, אך הם התווספו למקלדת של הטלפון החכם

רק בשנת 2012.

ב. לפניכם שני משפטים, ובכל אחד מהם מודגשות שתי צורות של שם המספר.

הקיפו את הצורה התקינה בכל משפט.

(1) הרגשונים שאינם פופולריים הם מֵאֲתֵים חֲמִשִּׁים וְתִשְׁעָה / מֵאֲתֵים חֲמִשִּׁים וְתִשְׁעָה

הדגלים של מדינות ואזורים בעולם.

(2) המורה ביקשה מן התלמידים לפתוח את ספר הלימוד בעמוד שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה / שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, חורף תשפ"ג, מס' 014381

חלק ד – מילות קישור (6 נקודות)

14. ענו על **שניים** מן הסעיפים א-ג (לכל סעיף – 3 נקודות).

א. הקיפו את מילת הקישור המתאימה למשפט.

כשאדם מחייך חיוך כן ואמיתי, הוא משתמש בכל שרירי הפנים שלו,

כאשר הוא מחייך חיוך מאולץ הוא משתמש רק בשפתיים.
(מכיוון ש / אף על פי ש / לאחר מכן / לעומת זאת)

ב. הקיפו את מילת הקישור המתאימה למשפט.

אפשר לזהות מחשבות של אנשים אחרים, יודעים לפרש את הבעות הפנים שלהם.
(אם / אף ש / כדי / כפי ש)

ג. במשפט שלפניכם החליפו את מילת הקישור המסומנת בקו במילת קישור **אחרת** (מן הרשימה) בלי לשנות את הקשר הלוגי במשפט.

שפה מילולית היא השפה שבה בני אדם משתמשים **בשביל** להעביר מידע.

הקיפו את מילת הקישור המתאימה:

אולם / לכן / כדי / אם

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالنجاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"